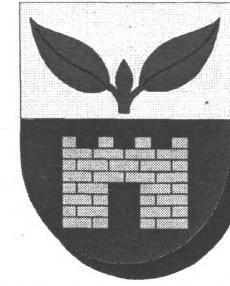

Salaspils Vēstis

Nr. 35 (119) - 1998. g. 4. septembris

SALASPILS PILSETAS AR LAUKU TERITORIJU DOMES IZDEVUMS

cena 10 santīmu

numurā:

- ⇒ K/s Budeskalni administrācijas kārtējais pazinojums (2. lpp.)
- ⇒ Kurp ej, Latvijas medicīna? (2. lpp)
- ⇒ Gederts IEVINŠ: "Zinātne nav mirusi" (3. lpp.)

domes lēmumi

Domes lēmumi

Nr. 205

"Par PU "Auto-S" automašīnu pārdošanu."

Izskatot PU Auto-S direktora A. VEIDES iesniegumu, dome nolēma:
Atļaut PU Auto-S pārdošo šādas automašīnas:

1. ZIL MMZ reģ. Nr. AS5340, 1971. gada izl.
2. IŽ 21251 reģ. Nr. AA3275, 1991. gada izl.
3. M-21412 reģ. Nr. BF 7065, 1988. gada izl.

Nr. 206

"Par pašvaldības uzņēmuma "Valgums-S" reorganizāciju."

Pamatojoties uz pašvaldības uzņēmuma Valgums-S direktora Ē. JUŠKEVICĀ iesniegumu, dome nolēma:

1. Reorganizēt pašvaldības uzņēmumu Valgums-S par bezpeļņas organizāciju pašvaldības uzņēmumu Valgums-S (turpmāk Uzņēmums).
2. Noteikt, ka Uzņēmums ir pašvaldības uzņēmuma Valgums-S tiesību un saistību pārmantotājs.
3. Apstiprināt jaunos uzņēmuma statūtus un iecelt par uzņēmuma direktori Ēriku JUŠKEVICU.
4. Apstiprināt domes deklarāciju par peļņas neiegūšanu.
5. Pilnvarot direktori Ēriku JUŠKEVICU veikt uzņēmuma reģistrāciju.

Nr. 215

"Par funkcijas - politiski represētās personas statusā piešķiršana - nodošanu Rīgas rajona Padomei."

Iepazinusies ar Rīgas rajona Padomes attīstības komitejas 15.07.1998. lēmumu Nr. 34, dome nolēma:
Piekrīt nodot Rīgas rajona Padomei pašvaldības funkciju - piešķirt politiski represētās personas statusu.

Domes priekšsēdētājs

J. PUTNINŠ

cilvēki mūsu vidū

Zinātne nav mirusi

Gederts IEVINŠ. Zinātnieks, kurš nodarbojas ar augu fizioloģiju. Jaunākais habilitētais doktors, arī jaunākais profesors Latvijā. Piecu bērnu tēvs. Viņa pirmā darbavietā vidusskolas laikā, arī pūse studijas gadu nostrādāti ražošanas apvienībā "Daiļrade", kur izgatavoja rotaslietas no dzintara un metāla. Bioloģijas institūta strādā kopš 1984. gada. Pagājušajā rudenī uzsāka darbu Latvijas Universitātē, kur lasa lekcijas Bioloģijas fakultētē un ir Augu fizioloģijas katedras vadītājs.

Vecāki - bioloģiski orientēti

Kā es nonācu zinātnē? Lai kam jau tas nav bijis nejauši. Ne sen sev par lielu pārsteigumu atradu savu skolas raksturojumu pēc astotās klases beigšanas. Tur tā arī rakstīts: "Vēlas mācīties LVU Bioloģijas fakultātē..." Taču vidusskolas laikā tik pārliecināts par to nemaz nebiju. Vienu laiku visai nopietni domāju par žurnālistiku - tas bija saistīts ar jauniešu fotostudiju Iriss un maniem kontaktiem ar Māri Melgalvu - žurnālistu un dzejnieku.

televīzijas remontmehāniķa profesiju, iekļuvu Universitātēs Bioloģijas fakultātē. Sākumā *metu acis* uz *tīro* botāniku, arī diplomdarbu izstrādāju par pameldru sistematiku. Tie ir tādi mazi, grīšļiem līdzīgi augi, kas aug visās slapjumos. Tālāk pāreja uz augu fizioloģiju gan bija nejaušības diktēta - pieteikta kursa sākumā sāku meklēt pieejamās darba vietas gan Botāniskajā dārzā, gan Bioloģijas institūtā, un tāda atradās institūta Augu fizioloģijas laboratorijā.

Zinātne ir žurnālos

Zinātne ir žurnālos; par augu fizioloģijas jautājumiem pasaulei izdod apmēram desmit žurnālus. Ja es interesējos par kādu konkrētu tēmu, tās izpēte sākas, lasot visus žurnālus un meklējot tajos rakstus par šo jautājumu. Izlasot vienu rakstu, tā beigās ir uzskaitīta virkne citu autoru darbu par šo tēmu, kurus izmantojis autors. Izlasot, iedziļinoties, pārdomājot, nonāku pie secinājuma, ka šajā tēmā kaut kas vēl nav izpēti līdz galam. Tas ir sākums manai eks-

perimentālajai darbībai. Izdarot nepieciešamos eksperimentus, izklāstu rakstītā veidā secinājumus un publicēju šajā pašā vai citā žurnālā.

Žurnālos atrodama zinātniskā pamatinformācija, eksperimentālie raksti. Vienu pakāpi augstāk atrodas apskata raksti, kuros autori analizē virknī rakstu, kas saistīti ar vienu problēmu un mēģina atrast pamata likumsakarības, pēc desmit gadiem šī informācija var būt parādās kādā augu fizioloģijas mācību grāmatā. Informāciju pārbauda. Nepieciešams ļoti daudz laika, kamēr iespējams ie- tekmēt vispārējās zināšanas šajā nozarē. Liela daļa pētījumu paliek tikai publikācijās. Taču tas ir zinātnes dabīgais process, nekad iepriekš nav iespējams paredzēt, kuri no šiem mazajiem atklājumiem iegūs nozīmi.

11 raksti rietumu žurnālos

Mana darbība ir vērsta uz to, lai iegūtu publikāciju kādā no augu fizioloģijas žurnāliem.

(Turpinājums 3. lpp.)

notikums

Avotiņam jaunas telpas

1. septembrī skolas bērniem bija divkārši svētki - gan pirmā skolas diena, gan diena, kurā atklāja bērnu un jauniešu bibliotēkas Avotiņš jaunās telpas

kultūras namā *Enerģētikis*. Reportāžu no pārvāšanās svēkiem lasiet un skatiet nākamajās *Salaspils Vēstis*!

● No kreisās: k/n *Enerģētikis* direktore Silvija Kalmane uztic atklāt jaunās bibliotēkas telpas nākamajai lasītājai Klintai

Salaspils Mākslu skola izsludina papilduzņēmšanu 1998./99. m.g.:
- sitamo instrumentu,
- trompetes,
- kokles specialitātē.
Aicināti no 8 līdz 11 gadu veci bērni.
Iestājpārbaudījums 9. septembrī plkst. 18:00
Mākslu skolas 21. telpā.
Tālr. informācijai 41605.

PAZINOJUMS
Salaspils pilsētas dome un p/u "Salaspils siltums" rīko tikšanos ar k/s "Budeskalni" iedzīvotājiem. Tiks izskatīts jautājums par apkuri 1998./99. g apkures sezonā.
Tikšanās notiks 1998. g. 10. septembrī plkst. 19:00 kultūras namā "Rīgava".
Domes izpilddirektors.

uzmanību!

Uzsāks kolektora būvniecību nepārvietoto garāžu teritorijā

Uzmanību Celtnieku ielas pagaidu garāžu ipašniekiem! Nākamnedēļ uzsāks jaunā kanalizācijas kolektora būvniecību nepārvietoto garāžu teritorijā!

Treileru un autoceltni var pasūtīt pa tālruni 41193.

SV
PU Valgums administrācija

zina

Atrasts trakas lapsas līķis

Suņu un kaķu vakcinēšanas akcija pret trakumsērgu bei-gusies. Šomēnes vakcinēti 439 suņi un 96 kaķi.

Ja saimnieki vēlas vakcinēt savus suņus un kaķus, var pieteikt veterīnārārsta vizīti no plkst. 8 līdz 9, tālr. 46472, peidž. 9001333, ab. nr. 12592.

Svētdien pie Bajāru fermas atrasta beigta lapsa, kura bijusi sliema ar trakumsērgu, tādēļ Salaspili karantīnas laiks pagarināts

vēl par diviem mēnešiem. Tas nozīmē, ka klaiņojošie un nevakcinētie dzīvnieki tiks iznīcināti.

Ja kāds no iedzīvotājiem ir redzējis aizdomīgu meža dzīvnieku vai tā līķi, nekavējoties ziņot pāldzības dienestam vai pašvaldības policijai. Gan dzīvnieku, gan tā līķi nedrīkst aizskart! Ja kāds aizskāris mirušo lapsu, steidzami jāpotejās.

Astra NAGLE

KS "Budeskalni" 120.000 latu parādniekiem!

Tas brīdis ir pienācis! Vispirms TEC-2, tad Salaspils pilsetas dome, visbeidzot KS *Budeskalni* ir maksājuši par Jūsu labajūtu komunālo pakalpojumu jomā. Salaspils pilsētas dome jau *smok* no parādu nastas. Tagad ir pienākusi KS *Budeskalni* kārtā.

Acīmredzot Jūsu dēļ mēs zaudēsim visus īpašumus, bet tie cilvēki, kuri dzīvo Jums līdzās un vienus šos gadus godprātīgi ir maksājuši par apkuri, kļūs par Jūsu atieksmes ķilniekiem.

Ja Jūsu dēļ ciemats paliks bez apkures un KS *Budeskalni* īpašumi tiks nolikti zem tiesu izpildītāja ūtrupes āmura, Jūsu pa-

rādu saistības par komunālajiem maksājumiem tiks pārdotas (cedētas) uzņēmīgiem cilvēkiem par jebkuru cenu līdz pēdējam santīmam, un Jūs tiksiet civiltiesiski vajāti līdz brīdim, kad samaksāsiet savu parādu pēdējo santīmu. Jūsu parādi netiks ne norakstīti, ne aizmirsti!

Ja nepatīk valdība vai domes deputāti, tad protestēt pret pastāvošo iekārtu vajag tā, lai neiestu Jūsu kaimiņi, kuriem gar Jūsu uzskatiem nav nekādas daļas! **SV**

KS Budeskalni
administrācija

VĒSTULE

Cien. "Salaspils Vēstis" redakcija!

Izsaku patiesu sašutumu par laikrakstā ievietoto KS *Budeskalni* valdes priekšsēdētāja S. Medņa un juridiskā konsultanta (KS *Budeskalni* gan vajadzētu izvēlēties kompetentu juridisko konsultāciju) V. Šķutāna paziņojumu.

Starp KS *Budeskalni* un Salaspils domi (pašlaik ar PU *Salaspils siltums*) bija noslēgts līgums par siltumenerģijas piegādi *Budeskalnu* apkalpē esošajam dzīvojamajam rajonam. Patiesi nevar saprast, kas tās par uzspiestām direktīvām un ļoti tāliem jaunticīgiem mērķiem, kas bija padomā pilsētas domei, un kāda bruņota kavalērija un ar kādiem ieročiem piespieda nabaga S. Medņa kungu parakstīt šo līgumu, ja jau tas bija noslēgts ar tik jaunu nodomu, kā siltuma piegāde iedzīvotājiem. Es domāju, ka šiem kungi tagad nevajadzētu tēlot nabaga apbīdotās, nevainīgās aitiņas, bet padomāt, kā labāk iešķēt iedzīvotāju patiesi lielos un aizvien pieaugašos parādus, jo es, dzīvojot šajā rajonā, vēl nekad neesmu savā pastkastītē saņēmusi aprēķina lapiņu par pagājušā mēneša komunālajiem pakalpojumiem un domāju, ka neviens parādnieks nesaņem regulāru atgādinājumu par savu maksājumu nenokārtošanu. Tad jau ir pilnīgi saprotams, ka var dzīvot un nemaz nelikties ne zinis par saviem

parādiem un turpināt parazītēt uz maksātāju rēķina. (Seit domāti ļaunprātīgie nemaksātāji.)

Pilsētas domei var pateikt viegli paldies, ka tā gadu no gadas iedzīvotāju nemaksāto parādu nastu, kārtojot ar piegādātājiem apkures jautājumu un iztēre simtiem tūkstošu latu, lai sociāli neaizsargātajiem iedzīvotājiem kaut vai daļēji segtu komunālo maksājumu parādus.

Ja jau *Budeskalni* uzskata sevi par tik lieliem īpašniekiem, kuriem šeit pieder absolūti viss (varbūt arī mēs - iedzīvotāji), tad vēl jo vairāk viņu pienākums, kā tas ir pilnīgi visur valstī, ir nodrošināt siltuma piegādi viņu īpašumā esošajos dzīvokļos. Un nevajag nemt piemēru no *Latvenergo*, jo cienījamie kungi droši vien pārāk labi zina, ka *Latvenergo* nekad un nekur nav noslēdzis līgumu par apkuri ar atsevišķu dzīvokļu iemītniekiem.

Nobeigumā gribu teikt, ka man ir noslēgts līgums ar KS *Budeskalni* par komunālo pakalpojumu piegādi, un, nedod Dievs, ja es nesaņemšu siltumu. Cienījamie S. Medni un V. Šķutān, piesargieties no iedzīvotāju sašutuma! **SV**

KS Budeskalni iedzīvotāja (uzvārdu lūdzu nepublicēt)

Zīna

Memoriālā ansambļa figūru atjaunošanai ziedo naudu

Salaspils memoriālā ansambļa figūrām nepieciešama ne tikai morāla, bet arī materiāla palīdzība, diemžēl to neizdevās gūt memoriāla direktorei Zēnijai Ļuļai, lūdzot naudu no Latvijas pašvaldībām un lielākajām organizācijām.

Pagājušajā gadā Salaspils memoriālā veica restaurācijas darbus un konstatēja, ka memoriālā ansambļa figūrā ir dzījas mikroplaisas, kas no ārpuses gan šķiet

nelielas - 1 mm platas, taču pilnībā šķērso figūru un veidojas iztecejumi. Skulptūra var deformēties un pat sabruk. Tā kā memoriālais ansamblis ir ļoti svarīga memoriāla sastāvdaļa, figūras nepieciešams restaurēt.

Kā pastāstīja memoriāla direktore Zēnija Ļuļa, figūru restaurācijai nepieciešams samērā liels finansējums. Līdzekļus, kas paredzēti memoriāla uzturēšanai, nav iespējams ietaupīt, jo tie tiek iztērti 34 hektārus lielās teritorijas uzkopšanai. Arī ēkām nepieciešams remonts. "Memoriālam pēc

Kurp ej, Latvijas medicīna?

Tautas veselība ir garīgās, fiziskās un sociālās labklājības pamats. Par garīgi un fiziski stipru tautu var runāt tikai tad, ja katram cilvēkam ir nodrošināta atbilstīga labklājība, jo saslimšanas biežums sābleidībā ir tieši proporcionāls nabadzības līmenim.

Veselība ir svarīgs ekonomiskās attīstības līmeņa rādītājs. Kāda ir reālā aina šodienas veselības aprūpes sistēmā? Pēc pēdējā faktu materiāla, kas izskanēja LMDA starptautiskā konferencē, Latvijā pēdējo septiņu gadu laikā iedzīvotāju skaits samazinājies par 208 tūkstošiem. Katru gadu mirst par 15 tūkstošiem vairāk cilvēku, nekā dzimst. No 1000 jaundzīšajiem Latvijā nomirst 15-16 bērnu. Salaspili jaundzīmušo skaits, salīdzinot ar 90. gadu sākumu, samazinājies par trešdaļu.

Pēdējā laikā strauji pieaug tādas sociālās slimības kā tuberkuloze, difterija, venērīkās slimības, alkoholisms un narkomanija. Tajā pašā laikā Latvijā ievelojami samazinājies slimīcu gultu skaits - par 12266, pārsvarā pašvaldību un rajonu slimīcās, ārstu skaits - par 4070. Vidējais medicīnas personāls samazinājies par 10673 cilvēkiem!

Latvijas medicīnai no nacionālā kopprodukta pēdējo gadu laikā atvēlēts: 1996. gadā - 4,1%; 1997. gadā - 3,9%; 1998. gadā 3,5%! Salīdzinoši Igaunijā - 6,5%; Lietuvā - 5%. Eiropas valstis vidēji 6-8%. Komentāri lieki! Līdz šim uzsvērts, ka ārstu Latvijā esot par daudz. Pēc pēdējiem faktiem, Latvijā ir 2,24 ārsti uz 1000 iedzīvotājiem, tajā pašā laikā Eiropā šīs skaitlīši ir attiecīgi 3,18, Lietuvā pat 4.

Āoti daudz diplomiēto ārstu nestrādā savā profesijā. No darba aiziet galvenokārt jauni, darboties gribosi un spējīgi ārsti. Aiziet, neizturot zemo ārstu dzives standartu, nespējot uzturēt savu ģimeni. Reāli praktiskajā medicīnā paliek strādāt gados vecie speciālisti, sava darba fanātīki un ari tie, kuri nav spējīgi ne kārtīgi strādāt, ne mainīt savu profesiju.

Darba samaksas lielums medīkumi mēnesi vidēji - Ls 90, kas ir viszemākais sabiedriskā sektorā! Tāpat kā padomju laikos ārstus kopā ar skolotājiem ieskaita sabiedrības apakšējos slāņos. Labs atalgojums nav vien ārsta labklājības un prestiža jautājums, bet ietekmē arī medicīnas ētiku un morāli. Arī tikko pieņemtais lēmums, kas tika plaši atspoguļots

presē, par algū palielinājumu pamatproblēmu neatrisinās. Reāli tas veido no 2 līdz 5 latiem mēnesī, arī Salaspils poliklīnikas mediķiem.

Sobrīd ambulatoro apmeklējumu skaits samazinās, slimnieks neapmeklē ārstu, jo trūkst naudas. Ja arī viņš atrod līdzekļus ārsta apmeklējumam, tad medikamenti un noteiktais ārstniecības programmai vairs nepieciešams. Tādējādi ārsta darbam zūd nozīme. Apmeklējumu skaits Salaspils poliklīnikā 1998. gadā samazinājies 2 reizes, tai skaitā bērnu konsultācijā - 1,5 reizes.

Valsti joprojām nav vienotas veselības aprūpes sistēmas jeb modeļa. Ir dažādas ievirzes ar dažādu ārvalstu atbalstu, ko pārējās rada jucekli, kas apgrūtina finansēšanu.

Patlaban pacientam nav ieņemjams izvēlēties ne slimīcī, kur ārstēties, ne arī ārstu, izņemot primārās aprūpes jeb ģimenes ārstu, kas arī vairums gadījumā ir piespiedu izvēle pēc dzīves vietas. Arī ģimenes ārsts drīkst nosūtīt pacientu ārstēšanai vai izmeklēšnai tikai uz to slimīci, kur to atļauj dažādi līgumi, kvotos un noteikumi. Tādējādi apgalvojumam, ka, "nauda sekot pacientam", ir jāpapildina ar vārdiem - "bet tikai ar ļoti ierobežotu izvēli vai pat bez tās."

Jāatzīst, ka veselības aprūpes reforma, kuras pamatā ir viens no pasaulei pārbaudītiem risinājumiem - veselības apdrošināšanas sistēmas izveidošana, pēdējos gados ir rupji pārkāpta un tiek veikta neprofesionāli. Tā 1998. gadā Veselības aprūpes pārvalde faktiliski ir maksimāli centralizēta.

Valdība labklājības ministrijas ieņēmuspējus ir pilnvarojuši gan noteikt iedzīvotājiem sniedzamo veselības pakalpojumu apjomu, gan to apmaksas kārtību, pilnībā diktejot savus darbības noteikumus reģionālās slimokāsēs, kuras izveidoja pašvaldības.

Valdība joprojām nav izstrādājusi un Saeima nav pieņemusi lēmumu *Par obligāto veselības apdrošināšanu*. Līdz ar to nav atrisinātas ne tautas veselības, ne medicīnas darbinieku problēmas.

Uzskatu, ka 7. Saeimai un jauņajai valdībai nepieciešams:

- atjaunot Veselības aizsardzības ministriju ar speciālistiem tājā - profesionāliem mediķiem, ne ierēdiem;

- maksimāli attīstīt primāro veselības aprūpi dažādās tās formās (poliklinikas, doktorāti, ģimenes ārstu prakses u.c.), tā nodrošinot pamatā veselības aprūpi ambulatorajā posmā;
- izvērstu plašu profilakses darbu:

- sirds-asinsvadu slimībām,
- onkoloģijā,
- tuberkulozes apkarošanā,
- mātēs un bērnu veselības aizsardzībā,
- iedzīvotāju imunizācijā u.c.;
- atbilstoši intelektuālā darba novērtēšanas kritērijiem, izstrādātū medicīnisko pakalpojumu cenu izmaksas reālai mediķu darba samaksai (vidējā mēnešalga ārsti - 350 Ls un vidējā posma medicīnas darbiniekiem - 200 Ls);
- turpmāk budžetā veselības aprūpei būtu jāparedz finansējums Ls 60 uz vienu iedzīvotāju, nākotnē iestrādājot 6% no nacionālā ienākuma. **SV**

Ruta RABČEVSKA,
Salaspils poliklīnikas
bērnu ārste

No 10. līdz 12. septembrim
(10:00-19:00)
LU Bioloģijas institūta foajē
būs apskatāma
Ēdamo un neēdamo sēņu un sūnu izstāde.
Ieeja bezmaksas.

Izstādes laikā - speciālistu konsultācijas.
Aicinām arī iedzīvotājus atnest interesantas sūnas un sēnes!

atteikumu. Tomēr no dažu rajonu padomēm saņemti ziedojojumi no 5 līdz 100 latiem, kopējā summa - 500 latu, kā arī ziedojojums no Krievijas vēstniecības - 1900 latu. Lielākā daļa pašvaldību

savu atteikumu pamato ar līdzekļu trūkumu budžetā, vienīgi Balodes pilsētas ar lauku teritoriju dome solīja palīdzēt, vajadzības gadījumā organizējot talkas. Lielas organizācijas kā *Latvenergo* un *Latvijas gāze* aizbildinās ar to, ka atbilstoši Saeimas pieņemtajam likumam organizācijas ar nodokļu parādu nav

tiesīgas dāvināt vai ziedot. Latvijas Zinātņu akadēmijas palīdzības veids - paust savu atbalstu šīs problēmas iespējami labvēligam risinājumam dažādās instancēs.

"Es vēl ceru uz Rigu, Ventspili, kas ir ļoti bagātas pašvaldības, un Rīgas rajona padomi, kas izrādīja interesi ziedot līdzekļus, "sacīja Ženija Ļuļa, un varbūt šīs cerības attaisnosies.

SV

Astra NAGLE

Zinātne nav mirusi

(Turpinājums. Sākums 1. lpp.)

Pasaulē par to zinātnieku, kuri strādā fundamentālajā zinātnē, darba vērtību spriež pēc tā, cik bieži viņu raksti tiek citēti citu autoru darbos. ASV nodibināts *Institute for scientific information*, kas nodarbojas ar to, ka skaita cik reižu katrs zinātnieks citēts jebkurā izdevumā gada laikā. Divas reizes mēnesī iznāk publieks sējums, kur katrs zinātnieks pēc sava uzvārda un iniciāliem var uzzināt, vai šo divu nedēļu laikā pasaulē ir parādījusies kāda publikācija, kurā citēts viņa darbs. Man pavisam bijuši 11 raksti rietumu žurnālos pēdējos astoņos gados, bet atsauksmes uz šiem rakstiem - apmēram 25. Pēc pasaules standartiem tas nav visai daudz, taču Latvijā tieši bioloģijas nozarē tas laikam ir viens no labākajiem rādītājiem.

Mākslinieki un zinātnieki rodas bez atļaujas

Grūti pierādīt fundamentālo pētījumu nepieciešamību, īpaši tik mazā valstī kā Latvija. Neviens nevaicā māksliniekam, kāpēc viņš tērē naudu, radīdams mākslas darbus, kas praktisku labumu nedod.

Katrā sabiedrībā, lai tā normāli funkcionētu, nepieciešami cilvēki, kas nodarbojas ar zināšanu radišanu. Piemēram, mākslas un literatūras jomā - pasaulē ir tik daudz jauku grāmatu un brīnišķīgu mākslas darbu, ka no utilitārā viedokļa neko jaunu vairs ra-

Vēstnesis ir biedējoši skaitļi, kas norāda, cik ļoti samazinājies zinātnieku skaits. Arī Bioloģijas institūta situācija ir mainījusies. Agrāk naudu saņēma institūts, zinātniskā padome lēma, kādām laboratorijām, kādiem darbiem, cik daudz naudas vajadzīgs, tagad situācija ir pretēja - naudu sagādā zinātnieki paši, kas uzrakstījuši zinātniskus projektus. Dabūjuši naudu no Latvijas zinātnes padomes, šie cilvēki maksā no savas naudas 25%, lai uzturētu šo ēku un administrāciju. Šeit vairs nav zinātniskais institūts, bet gan grantu turētāju kooperatīvs. Institūtu gan sauc par valsts bezpeļņas zinātnisko iestādi, kuras mērķis ir veikt zinātnisko darbību, taču šobrīd institūts veic daļēju zinātniskās darbības nodrošināšanu. Es vēl joprojām esmu laboratorijas vadītājs, taču man neviens naudu nemaksā par to, ka es pildu administratīvas funkcijas. Es pats sev maksāju algu no savas projekta, kādu nu es varu atļauties. Jāmaksā arī cilvēkiem, ar kuriem kopā strādāju, līdz ar to zinātniskā darbība ir visai vārga. Lai gan tie, kuriem ir laba sadarbība ar ārzemēm, pamanās *uztaisīt* zinātni. Pusi naudas nākas iztērēt ne jau zinātniskiem mērķiem, pat ne algām, jo, neskaitot ceturtāļu par administrācijas un ēkas uzturēšanu, vēl 25% jāmaksā par šo četru istabu laboratorijas apkuri un elektrību. No atlikušās puses 40% jāsamaksā algās un tikai desmit procentu atliek

● Tā nav marsiešu apmetne uz Zemes, bet gan kameras augu audzēšanai Lankasteras universitātē Anglijā

palīdzīgs un nevainīgs radījums, bet prot arī aizstāvēties. Aizstāvība pamatojas uz to, ka augs ir spējīgs sintezēt dažādus savienojumus, kas var būt kaitīgi kukainim. Kāds kāpurs sāk grauzt auga vienu lapu, un jau pēc pavasā maza brītiņa visas pārējās lapas zina, ka viena no šī auga lapām tiek grauzta. Šajās lapās noteik aizsargreakcija - sāk sintezēties īpašas vielas. Tātad kāpuram, kuram garšo pirmā lapa, rodas vēlēšanās paēst arī citas, taču jūtams, ka šīs lapas nebūt nav garšīgas. Tā nu kāpurs dadas pie nākamā auga, kuru neviens kāpurs vēl nav grauzis, un atkal pirmā lapa garšo tikpat labi, kā pirmā auga pirmā lapa...

Patiesībā attiecības ir daudz sarežģītākas. Kāpuram ēdienu vajag sašķelt sastāvdalās. Augā ir ļoti daudz olbaltumvielu, tāpēc kāpuram vajag fermentus, kas šīs olbaltumvielas sašķēl. Augs nodarbojas ar to, ka sintezē citus fermentus, kas traucē šo kāpura fermentu darbību. Ja augs ir spējīgs sintezēt ievērojami daudz šo fermentu inhibitoru, tas var izraisīt visas uz šiem augiem dzīvojošās kāpuru populācijas nespēju sekmīgi vairoties. Savukārt arī kāpuri sintezē fermentus, kas sadala gabalos tos fermentus, ko sintezē augi. Pašlaik ļoti maz zināms par mehānismiem, kas nodrošina šādu attiecību eksistenci. Mans uzdevums ir pētīt signālfaktorus (augu hormonu un citas ķīmiskas vielas), kas nogādā šo informāciju no pirmās uz otro lapi. Praktiskā ideja - augs spēj būt šādā aizsardzības stāvoklī visu laiku, tad augēdāju bojājumi var ievērojami samazināties.

"Tepat" Zviedrijā ir vislabāk

Zinātne ir ļoti labs veids kā ceļot, jo jebkurā laikā, it īpaši vasarā, notiek dažādi kongresi, kuri parasti notiek kūrortpilsētās un dažādās eksotiskās vietās. Visjaukākais kongress notika Grieķijā, Krētas salā, Hānijā, tur pavadīju septiņas neaizmirstamas dienas un peldējos Vidusjūrā. Iepazinos ar grieķu nacionālo koloritu - dejam, vīnu.

Septiņu gadu laikā, kopš 1990. gada, zinātniskos braucienos esmu bijis Somijā, Zviedrijā, Polijā, Dānijs, Vācijā, Čehijā, Norvēģijā, Anglijā, Īrijā, Grieķijā, Itālijā, Austrijā, ASV. Braucieni uz Upsalu Zviedrijā jau kļuvuši par *tepat*, jo tur 7 mēnešus nostrādāju 1993. gadā un turklāt tas prasa tikai 45 minūtes ar lid-

● Taho ezers Sjera-Nevadas kalnos uz robežas starp Kaliforniju un Nevadu. Kopā ar doktoranti Daci

dīt nevajag. Tomēr mākslinieki un rakstnieki rodas, rada, nepratos nevienam atļauju. Zinātne ir nepieciešama jebkurā sabiedrībā, lai sabiedrība varētu sevi atrašot intelektuālā ziņā. Tā ir zinātnes praktiskā jēga, ko gan pagrūti pierādīt. Otrkārt, šāda teorētiska zinātne ir pamats praktiskai zinātnei. Augu fizioloģijas jomā tā varētu būt, piemēram, augu pavairošana. Piemēram, var iestāstīt kādam ierēdnim ministrijā, ka ļoti izdevīgi audzēt zilenes, taču šīs zilenes nevis pavairot ar spraudēniem, kā to parasti dara, bet audu kultūrā no meristēmām, izpētot, kāda ir labākā tehnoloģija toapsaknošanai un arī iecaudzēšanai.

Zinātne nav mirusi

Zinātne nav mirusi, tā tikai izliekas. Jā, laikrakstā *Zinātnes*

materiāliem un reaktiviem.

Tomēr situācija institūtā kopumā nepasliknīns, kaut arī neuzlabojas. Latvijas dabas pētniekiem darba pietiks vienmēr. Botāniķi brauc ekspedīcijās, pēta Latvijas augus, veiksmīgi darbojas ornitologi, jo viņiem izveidojusies stabila sadarbība ar ārzemēm. Institūtam ir jauns direktors, bioloģijas doktors Vests Melecs. Mums bija divas galvenās problēmas - ūdens pagrabā un ūdens no augšas. Direktors darbojas veiksmīgi - kanalizācijas kolektors ir iztīrīts un institūtam būs jauns jumts.

Kā aizsargājas augi

Pašlaik es nodarbojos ar problēmu, kas ir saistīta ar to, kā augi aizstāvās pret augēdāju kuksai uzbrukumiem. Izrādās, ka augs nebūt nav tāds šķietami bez-

dzu stundu garumā. Tur vislabāk var izjust savu piederību pie šīs pasaules vārda visplašākajā nozīmē - no Kopenhāgenas, Londonas, Frankfurtes un Sanfrancisko līdzostas, kur man nācīs pavadīt diezgan daudz laika ceļā uz kārtējo galamērķi, var aizbraukt uz jebkuru vietu pasaulē.

Kā cilvēki paliek dzīvot arī zemēs

1991. gada augustā devos ceļā uz Skandināvijas augu fizioloģijas kongresu. Kad ielidoju Ārlandas līdzostā, man bija atstāta vilciena biletē braucienam uz Bergenu - jāizķāpj sestdienas vakārā mazā stacijā un līdz pilsētiņai, kur notiek kongress, 45 kilometri jānobrauc ar taksometru. Nepieciešamo summu man atstāja, taču izrādījās, ka taksometrs izmaksā piecas reizes vairāk, bet es tomēr vēlējos ietaupīt kādu mazu kapeiciņu. Autobuss bija svētdienas vakārā, un 24 stundas gaidīt nevēlējos, tā devos ceļā kājām 45 kilometrus. Ceļu nezināju, bet man bija karte, ar kuras palīdzību varēju noteikt virzienu. Ceļā vījas kalnup, lija, dabas skati bija mežonīgi un skaisti. Kad pavisam satumsa, atklāju autobuss pieturas būdiņu, kura gan bija ļoti maziņa, bet tajā varejā apstāsties. Tā nosēdēju tur līdz četriem rītā, kad kļuva mazliet gaišaks, un soļoju tālāk. Bija jauks rīts. Pēc lietus no klintīm gāzās ūdenskritumi - ļoti skaisti skats. Deviņos ierados mazajā pilsētiņā, aizgāju uz viesnīcu, kura bija minēta man atstātājā vēstulē, un vaicāju pēc sev reģistrētā numuriņa. Man atbildēja, ka tas atrodas viesnīcā puskilometru tālāk, es mazliet neveiklā angļu valodā vaicāju, vai man tur ir jāiet. To gan iztulkoja kā nevēlēšanos iet ar kājām, un mani aizveda atlikušo puskilometru ar mašīnu.

Mājās jāatgriežas bija 19. augustā, kad radio un televīzijā bija tikai viena ziņa - par situāciju PSRS. Ierodoties līdzostā, redzēju ekonomikas ministru Jāni Aboltiņu un Jāni Dinēviču sēžam līdzostā un gaidām lidmašīnu. No Rīgas atlido lidmašīna, izķāpj barīš valdības vīru, kuri, ieraugot Dinēviču, saka, - Jāni nebrauc atpakaļ, tur šauj! Tad es sapratu kādā veidā cilvēki paliek dzīvot arī zemēs.

Ar Gedertu IEVINU sarunājās Astra NAGLE

● Frederiksborgs pils pagalmā (Dānijs)

Ja Jums ir vajadzīga:

- pašvaldības policijas;
 - ugunsdzēsēju;
 - ūdensvada un kanalizācijas;
 - ātrā medicīniskā un cita veida palīdzība ekstremālos gadījumos,
- zvaniet: 40001 vai 40003
jeb 19355564 (mobilais)**

PILSĒTAS ZINĀS PAGĀJUŠAJĀ NEDĒLĀ

Kautiņš 1. septembrī

1. septembrī plkst. 22:05 tika saņemts izsaukums: Enerģētiķu ielā 2, kādā dzīvokli, notiekot kautiņš. Ierodoties notikuma vietā tika aizturēts Nikolajs D. (1954), kurš bija alkohola reibumā un uzvedās agresīvi.

Aizdegās automašīna

30. augustā ap plkst. 16:00, braucot pa šoseju Rīga-Daugavpils pie apvedceļa Tallina-Rīga, aizdegās Aleksandra S. vadītā automašīna Ford-Sierra. Izdega motortelpa.

Aizslēdziez dzīvokļus!

29. augustā no plkst. 19:00 līdz 20:00 Salaspili, Mierā ielā 29, no neaizslēgta Raisas P. dzīvokļa tika nozagts televizors Samsung un videoplejers. Materiālais zaudējums - 300 Ls.

Pensionārei draud ar nazi

28. augustā ap plkst. 20:00 tika saņemts izsaukums no Palīdzības dienesta, ka Skolas ielā 15 kādai sievietei draud ar fizisku izrēķināšanos. Ierodoties notikuma vietā, tika aizturēts Ato R., kurš pensionārei draudējis ar nazi.

Nozagti rezerves riteņi

Laika posmā no 26. līdz 27. augustam Līvzemes ielā 23a apsargājamā teritorijā no automašīnas Scania skaidvedēja pie-

kabes tika nozagti divi rezerves riteņi.

Atlauzti seifi un nozagts fakss
Laika posmā no 26. līdz 27. augustam Institūta ielā 1-1 SIA Rishona-inter tika atlauztas durvis, atlauzti divi seifi un nozagts fakss Panasonic.

Bezdarbnieks nozog vējjaku

26. augustā Salaspili, tirdzniecības centrā, Skolas ielā 10, firmas Šarts veikalā, nozagta vējjaka Adidas. Vainīgais izrādījies bezdarbnieks Jānis J. (1976), kurš tika nogādāts PN un mantas atdotas veikalam.

Draudus neizdosies izpildīt

24. augustā plkst. 10:00 Salaspils pagasta Doles salā Kačko V. ar savu automašīnu Audi-200 sasita Jurija S. automašīnu Hyndai 1996. g. izl. un pīdraudēja ar fizisku izrēķināšanos. Vainīgais tika aizturēts un ierosināta krimināllieta.

Laika posmā no 24. augusta līdz 30. augustam Salaspils policijas nodalā par atrašanos sabiedriskā vietā cilvēku godu apkaunojošā alkohola reibumā Salaspili aizturēti 6 cilvēki.

Pēc Salaspils policijas nodalas un pašvaldības policijas materiāliem sagatavojuusi Astra NAGLE

bezmaksas privātsludinājums

- rubrika
- PĀRDOOD
- PĒRK
- MAINA
- ĪRĒ
- IZĪRE
- MEKLĒ
- DARBU
- PIEDĀVĀ
- DARBU
- IEPĀZĪŠANĀS
- DAŽĀDI

© "Salaspils Vēstis"

Izdevējs - Salaspils pilsētas ar lauku teritoriju dome. **Reģistrācijas apliecība nr. 1922.**

Redakcijas adrese: Līvzemes iela 8, p.n. Salaspils-1, LV-2169, tālrunis: 43159.

redaktore - Inga Reča
korespondente - Astra Nagle,
korektore un literārā redaktore -
Anita Trumpe
maketētājs - Gederts Ieviņš

SLUDINĀJUMI

pārdod

► Lauku māju Talsu rajonā, Strazdes pagastā, (zeme 16 ha, mežs 7 ha) vai MAINA pret apdzīvojamo platību Rīgas rajonā. Ir varianti. Tālr.: 45890, 32-93628.

► Zemi apbūvei I ha Meža un Budeskalnu ielas stūri. Lēti. Tālr. 44736.

► Jaunbūvi Salaspili (2 stāvi, 150 m², elektrība, ūdens, zeme - 1200 m², ierakstīta Zemesgrāmatā). Tālr. 44736.

► 2-istabu dzīvokli. Tālr. 42904, vakarā, mob. tālr. 9508330.

► Privatizētu 1-istabas dzīvokli Enerģētiķu ielā (13/30 m², tālrunis, lodžija,). Tālr. 44736.

► Privatizētu 1-istabas dzīvokli Salaspili (30 m², 3. stāvs). Tālr. 7286108.

► KS Budeskalni pārdod SIA Salvija komunālo maksājumu parādu saistības 1945,51 Ls. Cena pēc vienošanās. Tālr. 41648.

► KS Budeskalni pārdod Salaspils pilsētas domes komunālo maksājumu parādu saistības 2103,87 Ls. Cena pēc vienošanās. Tālr. 41648.

► Automašīnu VAZ-2103. Motors "2103", 1980. g., labā kārtā. Kopā ar automašīnu pārdod: riteņu diskus - 5, riepas - 8, jaunus spārnus - 2+2, jaunas durvis 2+2; motora pārsegus - 2, rezerves daļas motoram. Cena - 660 Ls. Tālr. 40638, Viktors.

► Nēģu tīklus ar liekačiem, importa auklās (2 mm x 75 mm x 14 mm). Cena - Ls 75. Tālr.: 49271, 269425, vakarā.

► Lēti. Telti, divvietīgu, brezenta un fotopalielinātāju Leningrad - 4y. Tālr. 46058, no 19 līdz 21.

► Sestdien Salaspils tirgū - košumkrūmu stādus no V. Veinberga minikokaudzētavas. Iepriekš interesēties pa tālr. 44126, vakarā, Viktors.

► Jaukas brūni melnas rotveilera pūkainītes gaida savus lielos gudros brāļus - saimniekus. Tālr. 42872, vakarā.

īre

► Labiekārtotu 1-istabas dzīvokli jeb istabu labiekārtotā dzīvokli (vēlams pie vientoņas sievietes) kārtīga sieviete ar 8 gadus vecu meitiņu (skolnieci) netālu no k/n Enerģētiķis. Apmaksa pēc vienošanās. Dzīvokļus ar īres un apkures parādiem nepiedāvāt. Tālr.: 46484 (dienā), 47517, 40578, 40477, vakarā.

► Steidzami! Istabu vai 1-2-istabu dzīvokli. Tālr.: 43361, 43184.

**Regulāri reisi uz Viļņas tirgu.
Uzzīnas pa tālr.: 42245, 51-97685,
mob. tālr. 9293578.**

**Komercuzņēmuma Līgo būvmateriālu veikals Maskavas ielā 1 (blakus grāmatnīcīai)
no 1. septembra maina darba laiku:
P.O.T.C.P. - 9-19
S. - 9-18
Sv. - 10-16.
Laipni gaidām Jūs mūsu veikalā!**

Iznāk kopš 1996. gada 17. maija. Datorsalikums. Ofseties piedums. Iespējīsts Salaspili, SIA "Kreilis un Ko" tipogrāfijā. Iznāk piektā dienās.

pērk

► Lētu, remontējamu māju Salaspili. Tālr. 9415998.

► 3-istabu dzīvokli bijušās agrofirmas rajonā. Izskaņšu arī cītus piedāvājumus. Tālr. 40019, vakarā.

► 2 vai 3-istabu dzīvokli bij. agrofirmas, ZA vai Silavas rajonā. Tālr. 7125703, mob. tālr. 9416771.

► Privatizētu 1-1,5-istabu dzīvokli Salaspili. Tālr. 46765, vakarā.

► Divstāvu gultu par samērīgu cenu. Tālr. 47207.

► Ogles. Tālr. 43422.

dažādi

► Piedāvāju ārstniecisko un profilaktisko masāžu. Adrese: Skolas ielā 7, 105. kab. (1. stāvā), darbdienās no plkst. 12 līdz 15 un no plkst. 18 līdz 21. Pensionāriem un invalidiem atlaides. Tālr. 44176, pēc plkst. 21.

► Firma Sater labo ledusskapus jūsu mājās. Lēti, ar garantiju. Tālr. 277275, no plkst. 9 līdz 21. Brīvdienā nav. Mob. tālr. 9299768.

► Remontēju televizorus, uzstādu PAL blokus un video ieejas. Tālr. 41104.

dāvina

► Firma Kolilat malku (dēļu galus). Pašiem jāaizved no Lazdu ielas 1. Tālr. 49996.

pateicība

► Izsakām vissirsniņgāko pateicību Salaspils ātrās medicīniskās palīdzības brigādes ārstam J. Rabķeviņam, poliklīnikas reģistratūras darbiniekiem, Salaspils domes Sociālās palīdzības centra vadītājiem L. Grīnmanei, Pušas un Šintu ģimenei, kā arī apbedišanas firmas Sērdienītis vadītājam U. Jēkabsonam un Ķekavas kafejnīcas Pie Mārtiņa kolektīvam par atsaucību un sirds siltumu, mūsu tēvu Edgaru Jaunbelzēju pēdējā gaitā pavadot.

Meita, dēls

► Izsakām pateicību Domes īdņicas personālam par skaisti noformēto bēru galdu un garšīgo mielastu 25. augustā.

Bēru viesi

maina

► 1-istabas dzīvokli ZA ciematā (3. stāvs, remontēts) pret 2-istabu dzīvokli ar piemaksu Salaspili. Tālr. 44802.

► 2-istabu dzīvokli HES ciematā (1/5, 32,5 m², stikloa lodžija, lietuviešu projekts) pret 3-istabu dzīvokli (vēlams bij. agrofirmas ciematā). Ne augstāk par 3. stāvu. Tālr. 47888.

► Labu 2-istabu dzīvokli HES pret 3-istabu dzīvokli bijušās agrofirmas ciematā. Tālr. 40019.

► 3-istabu dzīvokli (Rīgas ielā 2, 5. stāvs) pret diviem 1-istabas dzīvokļiem. Var būt Rīgā vai Siguldā. Tālr. 42545.

piedāvā darbu

► Firmai Līvzeme vajadzīga pārdevēja un krāvējs. Interesēties veikalā Daugava, tālr. 47469.

► Meklē auklīti divu 9 gadus vecu zēnu aizvēsanai uz Rīgu, uz skolu. Tālr.: 44672, 45948, vakaros.

► Vajadzīga auklīte (1 gadu un 2 mēnešus vecam pūsītim) ar labām latviešu valodas zināšanām, ilgam laika periodam, 5 dienas nedēļā, pilna darba diena. Tālr. 41882.

► Kafejnīca Riekstiņš meklē bārmeni un pavāru. Tālr.: 43361, 43184.

STĀLS UN SKUJA

**Autoskola
Šāls un Skuja
komplektē jaunu mācību grupu
Salaspils 1. vidusskolā,
Lauku ielā 1. Tikšanās ar interesentiem
11. septembrī plkst.
18:00 un 12. septembrī
plkst. 10:00,
Tālr. 7556499,
mob. tālr. 9208716.**

AAS BALTA apdrošina:

- ēkas
- mantu
- transportlīdzekļus
- transportlīdzekļa īpašnieka obligāto civiltiesisko atbildību
- kravas
- civiltiesisko un profesionalo atbildību
- personas - nelaimes gadījumiem
- veselību
- ceļojumus

Pārdod «Zaļās kartes»

Regiona centrs RĪGA
Raunas ielā 10/12, Rīga
Tālr.: 569855, 564470

SALASPILS pārstāvniecība
Skolas ielā 10
Tālr. 946534

vai pie AAS BALTA agentiem:
Edgars Platpīrs tālr. 941198
Antons Suneps tālr. 580790
Biruta Trušele tālr. 949982

Sludinājumus un reklāmu pieņem redakcijā - Līvzemes ielā 8 (Salaspils domes ēkā).

</div